

SERAMİK ASKERLERİN 2200 YILDIR KORUDUĞU İMPARATOR

Çin’de 1974’te, seramikten yapılmış ve ellerinde silah olan binlerce asker heykeli bulundu. Heykeller, Çin imparatorunun mezarının yanına gömülmüştü.

Çin’in İlk İmparatoru Qin Shi Huang

Çin’de binlerce yıl boyunca göçebe kabileler ve küçük kent devletleri vardı. Kent devletleri arasındaki savaşlar yüzyıllarca sürdü. Bu krallardan biri olan Qin Shi Huang, M.Ö. 246’da tahta çıktığında 13 yaşındaydı. Huang bir süre ülkesini baş vezirin desteğiyle yönetti ve baş vezir, bir skandal nedeniyle intihar edince Li Si’yi baş vezir yaptı. Huang, zamanla diğer krallıkların hepsini ele geçirdi ve M.Ö. 220’de tüm krallıkları birleştirip kendisini Çin’in ilk imparatoru ilan etti. Ülkeyi eyalet, kent, ilçe ve 100’er ailelik mahallelere böldü. Ardından halk arasındaki etnik farklılık ve asalet kavramlarını kaldırıp, ülkede bütünlük sağladı. Devlet memuru olmak isteyenlerin nasıl bir aileden geldiğine değil, yetenek ve bilgilerine bakılmasını emretti. Daha önceki küçük krallıkların her birinin, farklı ağırlık ve uzunluk birimleri vardı. İmparator bunları standart hale getirdi. Ardından alfabeyi ve para birimini de standartlaştırdı. Çin’in tüm yollarını birbirine bağlayarak kentler arası ulaşımı kolaylaştırdı. Yollar standart hale getirildi, at arabalarının akslarının da 1,8 metreyi aşmaması sağlandı.



İmparator Qin Shi Huang’ın yaptırdığı Çin Seddi’nin bir bölümü

Çin Seddi ve Lingqu Kanalı

İmparatorluğa bağlı olmayan göçebe kabileler kasaba ve kentlere saldırıyordu. Sınırdaki bazı eski kaleler ve koruma duvarları vardı. Huang, sınırları korumak için bu duvarları birleştirip Çin Seddi’ni yapmaya karar verdi. Çin Seddi, yüz binlerce işçi tarafından taş ve tuğladan yapılan duvarların arasına toprak ve çakıl

doldurulup tokmakla sıkıştırılarak yapıldı. Uzmanlar, seddin uzunluğunun 8851 kilometreye ulaştığını buldu. Seddin, 10 kent ve 156 ilçeden geçtiği ve 7062 gözetleme kulesi olduğu belirlendi. W. Stukeley, 1754'te seddin Ay'dan bile görüleceğini yazmıştı. Bazı kaynaklar uzaydan görülen insan yapımı tek objenin Çin Seddi olduğunu yazsa da hiçbir astronot duvarı uzaydan göremedi. İmparator, ülkenin iç kısmındaki nehirlerde dolaşan gemilerin ulaşım ve ticari önemini fark etmişti. Çin'de biri doğuda diğeri batıda iki büyük nehir vardır. Nehirlerden biri güneyden kuzeye, diğeri de kuzeyden güneye akar. İmparator, yaptırdığı Lingqu Kanalı ile bu iki nehri orta kısımlarından birleştirip 2000 kilometrelik bir ulaşım ağı oluşturdu. Günümüzde de aktif olan Lingqu Kanalı, 34 kilometre uzunluğundadır ve halk arasında "Sihirli Kanal" olarak anılır.



İmparatoru ve mezarını koruyan seramik askerlerin bir bölümü

Kitap Yakıp Canlı Adam Gömme Hadisesi

Huang, krallıkları birleştirip büyük bir imparatorluk kuran ve çok önemli yatırımlar yapan efsanevi bir lider olmuştu. Ancak sert ve acımasız yönetimi nedeniyle, eğitilmiş kesimin tepkisini çekiyordu. İmparator ve baş veziri Li Si, entelektüellerin imparatoru eleştirmesinden rahatsızdı. Baş vezir, imparatoru ikna ederek kendi dönemlerinde yazılan kitaplar dışında kalan eski tarih ve şiir kitaplarını yaktırdı. Böylece, daha önceki kralların başarılarının ve adil yönetimlerinin hatırlanmasını önlemeye çalıştılar. İmparator, halkın Konfüçyüs'ün felsefesini terk etmesi için de çaba sarf etti. Huang, kazandığı başarılar nedeniyle kendisini vazgeçilmez hissediyor ve ölümsüz olmayı hak ettiğine inanıyordu. Ülkedeki kimyacıların, kendisi için ölümsüzlük iksiri yapmalarını emretti. Ölümsüzlük iksirinin formülünü bulmaları için bazı

görevlileri gemiyle diğer ülkelere gönderdi. İmparator, cıva içeren ölümsüzlük hapları içerdi. İki kimyacının kendisini aldattığından şüphelenince onları diri diri toprağa gömdürttü. Ardından, ölümsüzlük iksiri yapmayı beceremeyen ilm-i simyacıları toplattı ve 460'ını da diri diri toprağa gömdürttü. Bu olaylar tarihe “Kitap Yakıp Canlı Adam Gömme Hadiseleri” olarak geçti. Huang, ölümsüz olma hevesiyle içtiği cıvalı haplar nedeniyle 50 yaşında iken öldü.



**İmparatorun bronz arabası ve seramik atları
(anıt mezardan çıktı)**

İmparatorun Mezarını Koruyan Seramik Askerler

İmparator Qin Shi Huang tahta çıkınca, kendisi için bir anıt mezar yaptırmaya başladı. Ölümünden sonraki hayatında kendisini korumaları için insan boyunda seramik askerler yaptırdı. Seramik heykeller; komutan, okçu, süvari veya araba sürücüsü gibi tasarlandı. Ayrıca sivil memur, uşak, akrobat, çalgıcı, at ve araba heykelleri de vardı. Yapımı 39 yıl süren anıt mezar ve seramik askerler, yaklaşık 700 bin usta ve işçi tarafından hazırlandı. Seramik askerlerin baş ve gövdeleri ile kol ve bacakları ayrı atölyelerde üretilip sonradan birleştirildi. Askerlerin yüz ifadeleri birbirinden farklıdır. Ancak ustaların 8-10 farklı yüz kalıbı kullandığı belirlendi. Standart kalıplardan çıkartılan yüzlere, daha sonra ustalar sakal veya bıyık ekleyip farklı ifadeler veriyordu. Kol ve bacaklar ise seramik su kanalları üreten ustalar tarafından standart kalıplarla üretiliyordu. Seramik askerlerin parçaları kurutulup fırınlandıktan sonra monte edilip boyanırdı. Anıt mezarın yakınındaki bir tarlada 1974'te su kuyusu kazın köylüleri, tesadüfen seramik askerlerin bazı parçalarını buldu. Yapılan kazılarda imparatorun 8000 kişilik

seramik ordusuna ulaşıldı. Anıt mezar ve seramik askerlerin bulunduğu alan, New York'un Manhattan Adası'ndan büyüktür. Askerlerin 1800'ü çıkartılıp restore edildikten sonra müzede sergilenmeye başlandı. Ancak, gün ışığına çıkınca çoğu heykelin boyları döküldü. Seramik askerler sayesinde, 2200 yıl önceki Çin ordusu hakkında detaylı bilgilere sahip olduk. Seramik askerler ve anıt mezar, 1987'de UNESCO Dünya Miras Listesi'ne alındı. Çinli tarihçiler, anıt mezarın içi ülkenin maketi gibiydi ve dağlar altından, yıldızlar incilerden yapılıp nehirlere de cıva dolduruldu diye yazmıştı. Mezarın yapımında çalışanlar, imparator ölünce sarayda çalışanlarla birlikte mezara gömüldü.

Huang, kent krallıklarından imparatorluk yaratıp Çin Seddi ve Sihirli Kanalı inşa etti. Hükmetmeye doymadı ve içtiği cıvalı ölümsüzlük hapları onu öldürdü.

Prof. Dr. Ural Akbulut
ODTÜ Kimya Bölümü

Tarihte bugün

7 Şubat 1960: Rus nükleer programının öncüsü Igor Kurchatov öldü